Poliisitarkastaja Antti Simanainen

Lakivaliokunta
Eduskunta

LaV@eduskunta.fi

HE 65/2016 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvopaperimarkkinalain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeksi

Sisäministeriö pitää esitettyjä muutoksia kannatettavina. Muutokset selkeyttävät valvovien viranomaisten mahdollisuuksia tiedonsaannista sekä mahdollisuuksia hallinnollisten tai rikosoikeudellisten toimenpiteiden käyttämiseen.

Rikoslain 51 lukuun arvopaperimarkkinarikoksista ehdotetaan lisättäväksi direktiivin edellyttämällä tavalla uusi rangaistussäännös sisäpiirintiedon ilmaisemisesta. Lisäksi sisäpiirintiedon väärinkäyttöä koskeviin tekotapoihin ehdotetaan tiettyjä direktiivin mukaisia laajennuksia kriminalisoimalla rahoitusvälinettä koskevan toimeksiannon peruuttamiseen ja muuttamiseen liittyvä sisäpiirintiedon käyttö sekä sisäpiirintietoon perustuvan neuvon käyttö. Markkinoiden manipulointia koskevassa tunnusmerkistössä ehdotetaan säädettäväksi kielletyistä manipulatiivisista tekotavoista. Lisäksi kurssin manipuloinnin yritys ehdotetaan kriminalisoitavaksi. Sisäpiirintiedon väärinkäyttöä ja markkinoiden vääristämistä koskevaan rangaistussäännökseen nykyisin sisältyvä edellytys taloudellisesta hyötymistarkoituksesta ehdotetaan tietyiltä osin poistettavaksi. Arvopaperimarkkinoita koskevassa tiedottamisrikoksessa ehdotetaan säädettävän rangaistavaksi myös MAR:n 17 artiklan vastainen menettely sisäpiirintiedon julkistamisessa.
Rikoslain rangaistussäännösten soveltamisala ehdotetaan myös laajennettavan direktiivin edellyttämällä tavalla asetuksen soveltamisalaa vastaavaksi. Lisäksi luvun määritelmä- ja rajoitussäännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi direktiivin mukaisesti.

Sisäministeriö pitää uutta rangaistussäännöstä sisäpiirintiedon ilmaisemisesta tarpeellisena ja muutos korostaa aikaisempaa enemmän tällaisien toimenpiteiden moitittavuutta, jolla on toivottavasti myös ennalta estävää vaikutusta. Rangaistussäännöksessä kriminalisoitaisiin sekä sisäpiirintiedon että siihen perustuvan neuvon oikeudeton välittäminen, luovuttaminen ja ilmaiseminen toiselle.

Muutetut säännökset markkinoiden manipuloinnista ovat myös yksityiskohtaisempia ja siten toivottavasti helpommin sovellettavissa esitutkinnassa. Tärkeää on myös, että tämän rikoksen yritys on säädetty rangaistavaksi, kuten on esitetty myös teon törkeässä tekomuodossakin.

Sisäministeriö pitää 6 §:ssä kuvattuja määritelmiä tarpeellisina, mutta niiden ja 6 a §:ssä soveltamisalan sekä 7 §:ssä olevien rajoittamissäännösten yhtäaikainen tarkastelu asettaa haasteita esitutkinnassa.

Sisäministeriö pitää valitettavana sitä, että arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta ei ole esitetty säädettäväksi teon törkeää tekomuotoa. Esityksen perusteluissa asiaa on kylläkin käsitelty (s.37) ja todettu mm. "Tiedottamisrikokset voivat vakavasti vaikuttaa sijoittajien, mukaan lukien kotitalouksien, halukkuuteen sijoittaa ja säästää varojaan arvopaperimarkkinoilla. Törkeimmät teot ja niistä seuraava epäluot-

tamus voivat aiheuttaa vakavia seurausvaikutuksia myös arvopaperimarkkinoiden ulkopuolella. "

Lisäksi sisäministeriö pitää valitettavana sitä, että asetuksen kansallisen sääntelyvaihtoehtojen mahdollisuutta ei ole esitetty käytettäväksi niin sanotun whistle-blowing ilmiantojärjestelmän osalta. Suomessa ollaan parhaillaan kiinnittämässä huomiota korruption ennalta estämiseen ja sen paljastamisen lisäämisen mm. harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategiassa 2016-2020. Whistle-blowing järjestelmän säätelyn tarvetta tulisi tarkastella ensisijassa korruptiiviseen toimintaan liittyvien värinkäytösten esille tuomisen näkökulmasta. OECD:n suunnalta on kiinnitetty huomiota Suomen puutteelliseen lainsäädäntöön, mm. korruption paljastamisen kannustamisen ja korruption ilmoittajien suojelun osalta.

Kaiken kaikkiaan esitetyt muutokset tulevat todennäköisesti lisäämään viranomaisten havaitsemia väärinkäytöksiä ja sitä kautta myös poliisille ilmoitettavien rikosten määrä lisääntyy.

Poliisitarkastaja Antti Simanainen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö SM 27.04.2016 klo 15:49. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

Petteri Orpo
Päivi Nerg
Mikko Kortelainen
Kauko Aaltomaa
Sanna Heikinheimo
Anja Sademies, Tiina Landstöm, Riitta Joensuu, Annamaija Vihervirta
oikeus@intermin.fi
lainsaadantoyksikko_poliisiosasto@intermin.fi